

Spelregels

oriëntatiespel gepersonaliseerd leren met ict

A. Algemeen

Gepersonaliseerd leren is een breed begrip. De beelden van wat het precies is, kunnen daardoor verschillen binnen een team. Ook kan de breedte van het begrip er voor zorgen dat het voor een team ingewikkeld is zich te oriënteren op wat zij zelf willen in hun onderwijs. Het orientatiespel helpt teams in een MBO-instelling onderling het gesprek aan te gaan over gepersonaliseerd leren. De dialoog in het team staat centraal. Het spel biedt ruimte voor zeer diverse opvattingen over gepersonaliseerd leren.

B. Voorbereiden

Formuleer je eigen doelstelling

Start met het formuleren de doelstelling voor jouw team. De specifieke doelstelling en vraagstelling waarmee je het spel gaat spelen, zal per team kunnen verschillen..

Voorbeeldvragen waaraan gewerkt kan worden, zijn:

- We willen een beeld krijgen hoe gepersonaliseerd leren er nu en in de toekomst kan uitzien voor onze studenten en welke consequenties dit heeft voor docenten, werkveld en management.
- We willen meer inzicht krijgen in wat gepersonaliseerd leren voor ons team kan betekenen.
- We willen met elkaar op één lijn komen wat betreft onze kijk op gepersonaliseerd leren.

Formuleer in het team wat jullie bedoeling is en schrijf de teamdoelstelling op de gele kaart.

Check de materialen

Het spel heeft de volgende onderdelen:

De praatplaat waarin twee dimensies van gepersonaliseerd leren worden getoond:

- de regie op het leerproces (de leerling -- de docent / ict / methode)
- de leerdoelen (individuele leerdoelen -- gemeenschappelijke leerdoelen)

De praatplaat is enerzijds hulpmiddel bij het bespreken van de kaartjes: het biedt een denkkader om de eigen kijk op gepersonaliseerd te scherpen. Anderzijds is de praatplaat de plek waar de samenvatting van het gesprek ontstaat, doordat kaartjes op basis van het gesprek dat is gevoerd hun plek krijgen op de plaat. Inhoudelijke toelichting op de praatplaat is te vinden in de paragraaf achtergrondinformatie.

1 oranje kaart. Deze kaart is blanco. Schrijf de eigen teamdoelstelling er op.

4 groene kaartjes. Deze kaartjes benoemen een aantal verschillende perspectieven van waaruit naar gepersonaliseerd leren kan worden gekeken: de student, de docent, het werkveld, het management.

30 paarse kaartjes. 27 kaartjes bevatten concrete vragen over aspecten van gepersonaliseerd leren. De vragen zijn geformuleerd vanuit praktijkervaring en zijn zeker niet uitputtend. Er zijn 3 blanco kaartjes waarop eigen vragen kunnen worden geschreven.

De gespreksleider checkt of de materialen aanwezig zijn en verdiept zich in het model op de praatplaat

Kies de deelnemers

Het spel kan het best worden gespeeld met 4 – 5 personen.

Afhankelijk van de doelstelling van het team en ook de eigen voorkeuren van het team kunnen dit docenten, manager, beleidsmedewerkers, studenten, werkveld of een mix van deze personen zijn.

Kies in het team wie het spel gaan spelen. Uiteraard kan het spel ook verschillende keren worden gespeeld

Speelduur

Hou rekening met een speelduur van circa 2 uur voor 2 ronden. De ervaring leert dat de speelduur kan verschillen, bijvoorbeeld door overeenkomsten / verschillen in beelden van gepersonaliseerd leren.

Naast aparte activiteit kan het spel ook worden geïntegreerd in regulier werkoverleg. Bijvoorbeeld door elk overleg enkele kaarten te bespreken of juist de onderwerpen die worden besproken in het overleg te onderzoeken op mogelijkheden voor gepersonaliseerd leren.

C. Het spel

Leg de praatplaat op de tafel en ga er omheen zitten.

Leg de paarse, groene en oranje gekleurde kaarten op het speelbord in de respectievelijk paarse, groene en oranje kaders.

Kies of je de teamdoelstelling wilt onderzoeken in de huidige situatie en / of vanuit ambities voor de toekomst. Als je beide wilt kun je 2 rondes spelen: in de eerste ronde onderzoeken we de teamdoelstelling in de huidige situatie, in de tweede ronde bespreken we de teamdoelstelling vanuit ambities voor de toekomst. In de spelregels hebben we het spel in 2 rondes uitgewerkt.

Het spel kan beginnen.

Ronde 1

- Neem een paarse kaart van de stapel.
- Beantwoord de vraagstelling van de kaart vanuit de huidige situatie van het onderwijs. Hoe is het volgens jou nu geregeld? Zijn er verschillen tussen de antwoorden van de deelnemers?
- Bespreek aan de hand van de 4 groene kaarten welke perspectieven al in het gesprek aan de orde zijn geweest. Zijn andere perspectieven ook relevant?
- Geef de kaart een plek op de praatplaat. Waar hoort de kaart thuis vanuit het gesprek dat jullie hebben gevoerd?
- Neem een volgende paarse kaart en bespreek die op dezelfde manier.

Als alle kaarten gelegd zijn, probeer je samen te vatten waar jullie nu staan met gepersonaliseerd leren. Welk beeld is ontstaan op de praatplaat? Maak een foto van de gelegde kaartjes en noteer de samenvatting / conclusie.

Het kan zijn dat niet alle paarse kaarten relevant zijn voor jullie situatie of dat juist vragen ontbreken. Als de kaart niet relevant is, kun je die overslaan. Ontbrekende vragen kun je toevoegen op de blanco kaarten.

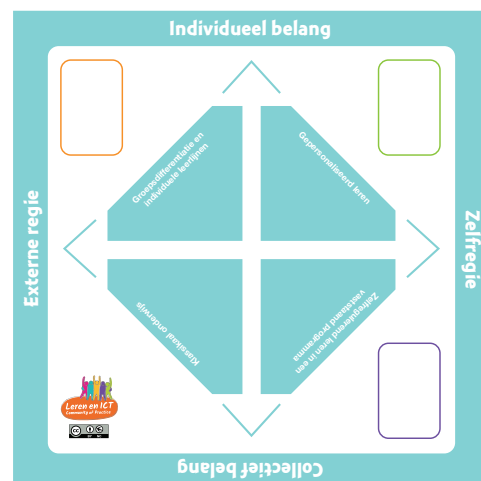
Ronde 2

Ronde 2 verloopt hetzelfde als ronde 1. Het bespreken van de paarse kaart is wel anders: de vraagstelling wordt beantwoord vanuit de beelden van een toekomstige situatie.

Ronde 2 kan worden afgesloten door het beeld van ronde 1 te vergelijken met dat van ronde 2. Welke verschillen zijn er? Hoe zijn die te overbruggen?

D. Achtergrondinformatie praatplaat

Bij het personaliseren van leren is de student mede-eigenaar van zijn leerproces en sluit het onderwijs aan op de behoeften, capaciteiten en interesses van studenten. Personaliseren van leren kan op uiteenlopende manieren vorm krijgen op school. Hieraan liggen twee dimensies ten grondslag: (1) collectief belang – individueel belang en (2) externe regie – zelfregie¹. Zie figuur 1.

Externe regie - zelf regie

De eerste dimensie is die van regie op het leren van de student. Dat wil zeggen de invloed op- en verantwoordelijkheid voor het leerproces als het gaat om wat, wanneer, waar, hoe, waarom, met wie en in welk tempo, studenten leren. Aan de ene kant van de dimensie berust de regie volledig extern: bij de docent of een ict-programma of de methode. Deze geeft aan wat studenten leren, waar, wanneer met wie en hoe lang ze over het leerproces mogen doen. De student is aan deze kant van de dimensie een ontvanger en geen actieve speler en ontwikkelaar van zijn leerproces. Aan de andere kant van de dimensie staat de leerling die de volledige regie heeft op zijn eigen leerproces.²

Collectief belang - individueel belang

In het onderwijs worden keuzes gemaakt wat geleerd moet worden. Daarbij speelt een afweging tussen het individuele belang en het collectieve belang. Onderwijs dient niet alleen het belang van de individu, maar ook het belang van de samenleving. Enerzijds speelt het belang om talenten van studenten tot ontwikkeling te brengen en aan te sluiten op individuele wensen en behoeften van studenten (individueel belang). Aan de andere kant gaat het om socialisatie, met elkaar kunnen communiceren, organiseren, regels maken en naleven en de vorming van een individu tot een reflectief en kritisch wezen. Naarmate

¹ Van Loon, Van der Neut, De Ries & Kral, 2016

² Van Loon, Van der Neut, De Ries & Kral, 2016

meer gekozen wordt voor het collectieve belang zullen studenten meer gestandaardiseerd onderwijs volgen. Naarmate het individuele belang zwaarder weegt en onderwijs aansluit op de individuele leerbehoeften, is er sprake van gepersonaliseerde leertrajecten.³

Op basis van de dimensies kun je je als team afvragen in hoeverre je wilt aansluiten bij de individuele behoeften van studenten. En in welke mate je studenten zelfregie wilt geven en waarop niet.⁴ In hoeverre en op welke manier gepersonaliseerd leren meerwaarde kan hebben voor studenten kan sterk verschillen tussen opleidingen. Wat past bij de aard van je opleiding? Wat past bij jouw studenten? Wat past bij het afnemende beroepenveld? Daarbij komt dat gepersonaliseerd leren een containerbegrip is. Het beeld van wat het is voor de ene docent kan sterk verschillen van wat het is van de andere. Daarom is het essentieel om in het team de dialoog te voeren over gepersonaliseerd leren.⁵

³ Van Loon, Van der Neut, De Ries & Kral, 2016

⁴ Van Loon, Van der Neut, Hulsen & Kral, 2020

⁵ Van Loon, Van der Neut, Hulsen & Kral, 2020

E. Bronnen

März, Gaikhorst, Mioch, Weijers, Geijssel, 2017. Van acties naar interacties. Een overzichtsstudie naar de rol van professionele netwerken bij duurzame onderwijsvernieuwing. Universiteit van Amsterdam/NSO-CNA Leiderschapsacademie

Van Loon, Van der Neut, De Ries & Kral, 2016, Dimensies van gepersonaliseerd leren. De eerste bouwsteen voor het organiseren van gepersonaliseerd leren. iXperium/Centre of Expertise Leren met ict Academie Educatie, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

Van der Loon, A-M., Van der Neut, I., Kral, M. & De Ries, K. 2018. Het organiseren van gepersonaliseerd leren. iXperium/Centre of Expertise Leren met ict Academie Educatie, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

Van Loon, Van der Neut, Hulsen & Kral, 2020, Organiseren van gepersonaliseerd leren met ict. Werkvorm om de huidige en beoogde onderwijsorganisatie in het MBO in kaart te brengen door middel van een actantnetwerk. iXperium/Centre of Expertise Leren met ict Academie Educatie, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

